

VALPLATTFORM

ANALYS OCH HANDLEDNING

EP-VALET 2024

ANALYS OCH HANDLEDNING INFÖR EP-VALET 2024

Hur vi tog fram uppgifterna till vår valplattform

GS facket gjorde under juni månad en enkätundersökning bland våra medlemmar där vi ställde följande frågor:

- Vilka samhällsfrågor anser du är viktiga nu?
- Vilka frågor tycker du GS ska prioritera i Europavalet 2024?
- Planerar du att rösta i Europavalet 2024?

Till dessa frågor ställdes även ett antal följdfrågor där den som svarade kunde utveckla sitt svar. De frågorna handlade mycket om hur mycket man tror EU påverkar vardagen. Vi har utöver detta besökt Europaparlamentet med vårt fackligt politiska råd under våren 2023. GS facket har som vanligt varit tidigt ute med att försöka hitta frågor att arbeta med som våra medlemmar tycker är viktiga.

Enkäten

Det fanns en stor osäkerhet i svaren om vilka frågor som är en nationell angelägenhet och vilka frågor som EU hanterar. En stor del av svaren handlade om att våra medlemmar upplever en osäkerhet runt de frågor EU arbetar med och ett vanligt skäl till att inte gå och rösta var en oförståelse för EU. I flera av svaren så framkom det även att medlemmarna ville ha en bättre vård, skola samt omsorg. Dessa frågor är alla nationella och har inget med EU att göra, så denna kritik är riktad mot sittande regering. Genomgående framkom även ett ganska stort politikerförakt och en misstro mot politiken i stort. Det som ändå är lite positivt var att 65% av våra medlemmar tänker sig att gå och rösta detta att jämföra med valet 2019 då endast 55,27% röstade i EU-valet.

GS facket kan göra stor skillnad under våra arbetsplatsbesök i att få fler att gå och rösta. Men då behöver hela förbundet hjälpas åt att förklara hur mycket besluten i EU påverkar våra medlemmars vardag. Vi behöver även förtydliga vilka frågor som EU arbetar med och vilka frågor som är nationella. Nedan kommer exempel på internationella samt nationella frågor.

De här frågorna arbetar EU med

När det handlar om EU och vilka områden som vi samarbetar om så kommer här några exempel:

- Arbetsmiljöfrågor
- Miljöfrågor
- Forskning
- Brottsbekämpning
- Handel
- Jordbruksstöd
- Regional utveckling
- Flyktingpolitik mm

Det här gör inte EU

EU-länderna ansvarar själva för en hel del frågor. Några exempel är:

- inkomstskatter
- pensioner
- barnbidrag
- sjukvård
- skola

Det här gör EU

Sverige och de andra EU-länderna samarbetar i ekonomiska och politiska frågor där de anser att de tillsammans kan nå längre än på egen hand. Ekonomisk tillväxt, hög sysselsättning och hållbar utveckling på EU-ländernas så kallade inre marknad, är några av målen för samarbetet. Att främja fred och bekämpa diskriminering är andra. Grunden till EU är att medlemmarna vill samarbeta och fatta gemensamma beslut.

De grundläggande reglerna för EU-samarbetet finns nedskrivna i avtal, så kallade fördrag. I fördragen beskrivs vad EU får besluta om och hur det ska gå till. Fördragen kan jämföras med grundlagar i ett land. Alla EU-länder har godkänt fördragen och ska följa dem.

Hur påverkar EU svensk arbetsmarknad?

EU-direktiv ska anpassas till svensk lagstiftning. Om svensk lag strider mot ett EU-direktiv går direktivet före. Efter att EU-kommissionen antagit ett direktiv har länderna oftast några år på sig att anpassa sina lagar till direktivet.

Några EU-direktiv av betydelse i det svenska arbetslivet är till exempel direktiven om lika-behandling, arbetstider, europeiska företagsråd, företagsöverlåtelser, kollektiva uppsägningar, utstationering, samt direktivet om information och samråd. Här kommer en översikt över vilka svenska lagar som infört och anpassat dessa olika direktiv till svensk lagstiftning.

Likabehandlingsdirektivet

Likabehandling i arbetslivet oavsett kön, ålder, sexuell läggning, religion, funktionshinder och etniskt ursprung. Direktivet har införts i diskrimineringslagen.

Direktivet om arbetstider

Handlar bland annat om dygnsvila, veckoarbetstid och nattarbete. Det har införts i arbetstidslagen.

Direktivet om kollektiva uppsägningar

Har till syfte att undvika uppsägningar. Arbetsgivaren är skyldig att i god tid informera och samråda med arbetstagarna och med berörda myndigheter före större uppsägningar på grund av arbetsbrist. Direktivet har införts genom ändringar i medbestämmandelagen och i Främjandelagen.

Utstationeringsdirektivet

Innebär att anställda som sänds ut till andra EU-länder ska ha lön och anställningsvillkor som motsvarar de som gäller för arbetstagare i mottagarlandet. Direktivet syftar till att förhindra underbudskonkurrens och har införts genom utstationeringslagen.

Direktivet om information och samråd

Innehåller ungefär samma regler om information och samråd som redan finns i medbestämmandelagen.

Direktivet om europeiska företagsråd, EWC

Gäller de anställdas rätt att bli informerade och konsulterade vid beslut som rör jobben. Sådana företagsråd finns i dag vid 860 av 2 300 europeiska koncerner. Direktivet har införts i medbestämmandelagen.

Överlåtelsedirektivet

Skyddar arbetstagarna när verksamheten i privata eller offentliga företag övergår till annan arbetsgivare. Direktivet har införts i lagen om anställningsskydd samt medbestämmandelagen.

Detta är några positiva exempel på direktiv som påverkar svensk arbetsmarknad och som är till stor nytta för våra medlemmar.

Politiska läget

I skrivandets stund så har vi en regering som består av moderater, liberaler samt kristdemokrater. Dessa kunde bilda regering endast med stöd av sverigedemokraterna.

Vi har sett en oerhört populistisk politik med många löften om till exempel billig diesel, elstöd som skulle utgå innan jul, vi skulle få ordning och reda gällande skjutningar, brott, maten skulle bli billigare och mycket mer. Inga av dessa löften har infriats. Riskerna med att föra en sån här populistisk politik full av svek kan vara att det spär på politikerföraktet i stort och kan få människor att tro att politiken inte har någon betydelse. Inget kan vara längre från sanningen. Det är viktigare nu än någonsin för våra medlemmar att gå till vallokalen. Idag har EU en övervägande högermajoritet, vilka som styr i EU är lika viktigt för våra medlemmars vardag som vilka som styr i Sverige.

Det är också otroligt viktigt vilka människor vi väljer inför EU-valet, vi behöver människor i EU som förstår och respekterar den svenska modellen. Där makt utövas ska facket finnas.

Johan Danielsson är LOs kandidat till Socialdemokraternas listor inför valet till Europaparlamentet nästa år. En av frågorna som Johan tar med sig är den växande arbetslivskriminaliteten.

VALPLATTFORM

GS-facket valplattform är välgrundad i medlemmarnas vardag. De frågor som förbundet kommer driva gentemot politiker under kommande EP-val är sådant som engagerar våra medlemmar och som GS har stöd för att driva. Dessa är:

Arbetsvillkor

En förutsättning för att vi ska kunna påverka våra arbetsvillkor är att vi behåller och utvecklar vår svenska partsmodell. En viktig del i den svenska modellen är att löner och trygghet på arbetsmarknaden sköts genom förhandlingar mellan fackföreningar och arbetsgivare. Det som dessa parter kommer överens om i form av löner och arbetsvillkor skrivs ner i ett kollektivavtal. GS motsätter sig kraftfullt alla förslag från EU som inskränker parternas fria rätt att själva förhandla löner och villkor. Det är viktigt att vi från Sverige skickar kandidater som förstår värdet av fria fackföreningar.

Arbetsmiljö

I EU sker många dödsolyckor och många får arbetssjukdomar. Detta gäller även i Sverige. EU reglerar gränsvärden för kemikalier i arbetet, bland annat de cancerogena ämnena via direktiv. Detta är en lista som behöver utökas med fler ämnen. GS vill se en ambitiös politik som ställer de högsta möjliga kraven för en god arbetsmiljö och rätten till en god hälsa. Det borde vara en självklarhet att alla arbetare ska komma hem efter arbetsdagens slut.

Jobb/sysselsättning och ekonomi

GS-facket branscher har drabbats hårt av att bostadsmarknaden stört dyker. En av anledningarna är uteblivna reformer från den moderatledda regeringen för att stimulera byggandet. Men bostadskrisen drivs också av en orolig omvärld och hög inflation, vilket resulterar i räntehöjningar. EU har en viktig roll att spela i att återigen stabilisera ekonomin i Europa. I GS senaste branschbarometer uppgav endast 10% av de klubbarna som svarade att deras företag inte exporterade något. Nästan 20% av klubbarna uppgav att tillväxten i Europa är det som kommer ha störst påverkan för utlandsförsäljningarna, 35% uppgav utvecklingen av kriget i Ukraina som skäl. Det är uppenbart att EU betyder mycket för våra medlemmars ekonomiska trygghet och sysselsättning.

Bygg mer i trä – skärp kravet på det hållbara byggandet som en del av EU:s klimatarbete

Klimatet och miljön är en viktig fråga för framtiden. Detta skapar arbete åt våra medlemmar i träbyggnadsbranschen. En högre efterfrågan ger bättre villkor för alla och i orter på landsbygden.

EEESC har i flera rapporter pekat på behovet av mer träbyggnation samt rekommenderat medlemsstaterna att vara föregångare och bygga mer offentliga byggnader i trä. EU kan ge stöd till att öka byggandet i trä. EU kan via investeringsfonder ha som krav på att en del ska vara byggt hållbart. EU kan själva gå före och bygga i trä vid renoveringar och nybyggnationer av EU:s byggnader/kontor.

Valet till Europaparlamentet påverkar i allra högsta grad svensk arbetarrörelse.

**RÖSTA I VALET
9 JUNI!**

GS-facket

Box 1152, 111 81 Stockholm
Telefon 010-470 83 00
Hemsida: www.gsfacket.se
E-postadress: kontakt@gsfacket.se

